
**ADVIES VAN DE HOGE GEZONDHEIDSRAAD BETREFFENDE DE TE
FORMULEREN AANBEVELINGEN AAN DE TATOUEURS EN PIERCEURS
INZAKE DE HYGIËNE VAN HET DOOR HEN GEBRUIKTE
INSTRUMENTARIUM, TENEINDE DE OVERDRACHT VAN INFECTIEUZE –EN
VOORAL VIRALE ZIEKTES TE VERMIJDEN (HGR – CSH NR. 7674**

Tijdens de zitting van 31.01.2002, waarvan het proces verbaal ter zitting werd goedgekeurd, heeft de Hoge Gezondheidsraad (afdeling II/1 Bloed en Beenmerg) het volgende advies uitgebracht betreffende de te formuleren aanbevelingen aan de tatoeers en piercers inzake de hygiëne van het door hen gebruikte instrumentarium, teneinde de overdracht van infectieuze – en vooral virale ziektes te vermijden :

1. Algemene schets van de problematiek:

Op 18.01.02 heeft de Hoge Gezondheidsraad een adviesaanvraag ontvangen van Mevrouw de Minister M. Aelvoet, Minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, betreffende eventuele maatregelen ter bescherming van personen die een tatoeage of een “piercing” wensen.

In de inleiding van haar brief, merkt Mevrouw de Minister op dat er voor het ogenblik geen specifieke regelgeving bestaat terzake. De adviesaanvraag is het gevolg van een parlementaire vraag (Nr. 1786) die op 18.12.01 gesteld werd door Mevrouw Iris Van Riet met betrekking tot deze problematiek. Een kopie van het globale antwoord van Mevrouw de Minister op deze parlementaire vraag is in bijlage aan de brief met adviesaanvraag gevoegd.

In een mail van 21.12.01, had dhr. René Snacken van het Kabinet van Mevrouw de Minister, de vraag aan het adres van de Hoge Gezondheidsraad verduidelijkt. Hij wenst een antwoord op de volgende vraag : « Welke aanbevelingen kan men formuleren aan de tatoeers en piercers inzake de hygiëne van het door hen gebruikte instrumentarium, teneinde de overdracht van infectieuze –en vooral virale ziektes te vermijden? ».

De vraag van het Kabinet van Mevrouw Aelvoet aan de Hoge Gezondheidsraad handelt dus niet, direct of indirect, over de toxische aspecten – en andere – van de gebruikte inkt en kleurstoffen bij deze praktijken.

2. Aanbevelingen:

Het oor “piercen”, de tong of elke andere plaats van het lichaam om een ring te plaatsen verschilt technisch niet van het doorprikken van de huid voor een perfusie of van het aanraken van het tandvlees om de tanden te verzorgen.

Hierbij is het niet de bedoeling dat de gezondheid beter wordt want de handeling beperkt zich tot het aanbrengen van esthetische verbeteringen. De hygiënische voorzorgmaatregelen zouden bijgevolg ten minste moeten gelijk gesteld worden met de voorwaarden die in de geneeskunde gelden met betrekking tot het éénmalig gebruik van materiaal, aangezien de Europese regelgeving het hersteriliseren van klein materiaal niet meer toelaat.

Dat geldt in het bijzonder voor naalden, en, net zoals voor het lemmet van de scalpels dat na elk gebruik wordt vervangen, voor alle delen van het instrument die de huid of de slijmvliezen doorprikken en die weggegooid moeten worden na gebruik.

De gebruikte inkt stelt een andere soort problemen. Ze zouden in elk geval in individuele doses moeten worden voorgesteld. De steriliteit is een moeilijk te controleren en op te lossen kwestie.

Het is van belang om het risico niet uit het oog te verliezen dat personen lopen bij het uitvoeren van deze operaties in het uitoefenen van hun praktijk en die het risico benadert gelopen in de gezondheidsberoepen; o.a praktijken waarbij besmetting mogelijk is door bloed of slijmvliezen secreties of waarbij bloed en slijmvliezen secreties via de handen kunnen worden overgedragen naar andere mensen.

De beoefenaars van deze praktijken zouden aangeraden moeten worden om een beroep te doen op de zogenaamde universele voorzorgsmaatregelen (het dragen van handschoenen voor éénmalig gebruik bij elke klant, het wassen van de handen, het verwijderen van scherpe voorwerpen m.b.v. ad hoc containers, het verwijderen van vervuild afval m.b.v. speciale containers en het behandelen van afval als medisch afval met waar toepasbaar verbranding). Deze personen zouden ook zeer goed op de hoogte moeten worden gebracht van het risico op infecties die ze lopen en van het risico waaraan zij hun klanten blootstellen.

Er moet ook worden nagedacht over de manier waarop de klant op de hoogte moet worden gebracht van de redenen voor de voorzorgsmaatregelen en van het bestaand residueel risico.

Het is belangrijk om bewust te zijn van het feit dat tatoeage en *piercing* geassocieerd worden met een risico op een virale overdracht dat belangrijk genoeg is om de transfusiecentra te verontrusten. De personen die een piercing of een tatoeage wensen moeten in elk geval verwittigd worden dat ze vanaf nu voor elke bloedinzameling moeten aangeven of ze dergelijke operaties hebben ondergaan alsook indien ze later het aangebrachte ornament hebben laten wegnemen. Ze moeten er ook van op de hoogte worden gebracht dat ze het risico lopen geschorst te worden als bloeddonor voor een bepaalde periode.

Buiten het viraal risico dient de persoon aan de volgende risico's herinnerd te worden :

- het bacterieel risico verbonden aan het diep inbrengen van bacteriën welke op de huid, instrumenten of in de kleurstoffen en andere oplossingen aanwezig zijn
- het risico op allergische reacties van de huid door direct contact met de talrijke allergenen die potentieel aanwezig zijn in inkt, kleurstoffen en diverse objecten die in de verschillende lagen van de huid worden ingebracht. Nikkel is verboden, maar chroom en kobalt (en hun zouten) kunnen geassocieerd worden met allergische reacties, zoals tevens vele organische kleurstoffen.

Het is waar dat, indien we het "nul risico" willen bereiken, het beter is alle piercing en tatoeages te verbieden. Dat is ondoenbaar.

Het blijkt dat deze praktijken niet beter beveiligd zijn in andere landen, inclusief Nederland. Men kan niet alles tot het uiterste medicaliseren of reglementeren. Talrijke aanbevelingen en partiële waarschuwingen bestaan, voor wie er rekening mee wil houden en ze opvolgen.

Tot besluit, dringt de Hoge Gezondheidsraad erop aan dat elke persoon die dergelijke operaties en bijzondere behandelingen wil ondergaan, duidelijk en volledig geïnformeerd wordt door de persoon die de operatie uitvoert over het geheel van de elementen die in het huidige advies zijn opgenomen (*informed consent*, toestemming met informatie, na kennisname).

3. Lijst van de deskundigen betrokken bij het opstellen van dit advies :

- DESMYTER Jan
- SONDAG Danièle
- BEELE Hilde
- BAELE Philippe
- MUYLLE Ludo.
- CRAS Patrick
- STEENSENS Laurette
- DE LA BRASSINE Michel

Adres:

Hoge Gezondheidsraad
Esplanade 1201
Pachecolaan 19 PB 5
1010 Brussel
Telefoon: 02 – 214 42 36
Fax: 02 – 214 43 13
Email: guy.devleeschouwer@health.fgov.be